

Memo

Raad

Aan: Raad
Van: College
Cc:

Datum: 16 maart 2021
Onderwerp: Toeslagenaffaire Kinderopvang
Zaaknummer: Z.HHL.036839

Geachte leden van de raad,

Naast het coronavirus beheerst de toeslagenaffaire kinderopvang al weken het nieuws in Nederland. In de toeslagenaffaire kinderopvang zijn naar schatting tussen de 20.000 en 30.000 ouders in Nederland slachtoffer van onterechte fraude-verdenkingen met de kinderopvangtoeslag en/of slachtoffer van een harde fraudeaanpak door de Belastingdienst. Dit heeft zich afgespeeld in de periode van 2013 tot en met zeker 2019. Omdat er heel veel signalen waren over problemen met de uitvoering van de Kinderopvangtoeslag, is een Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag ingesteld. Deze commissie is in de zomer van 2020 met haar onderzoek gestart. In december is het onderzoek afgerond met een eindverslag. Op 17 december is dit verslag 'Ongekend onrecht' aangeboden aan de Tweede Kamer. Hierin constateert de commissie onder meer dat bij de fraudeaanpak van de kinderopvangtoeslag de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden. Niet alleen de uitvoering (Belastingdienst) valt dit te verwijten, aldus de commissie, ook de rechtspraak en de wetgever treft blaam. Op 15 januari 2021 viel het kabinet-Rutte III door de toeslagenaffaire.

Direct na de val van het kabinet heeft de staatssecretaris bekend gemaakt dat de slachtoffers van deze toeslagenaffaire een financiële compensatie zullen ontvangen ter hoogte van minimaal € 30.000 en daarnaast zullen alle schulden bij onder andere de Belastingdienst, het UWV en de Sociale Verzekeringsbank worden kwijtgescholden. De VNG heeft gemeenten opgeroepen om dit ook te doen voor gemeentelijke schulden. Voor burgers die in de problemen zijn geraakt is de kwijtschelding van overheidsschulden alleen niet voldoende. Er kunnen bijvoorbeeld problemen zijn ontstaan rondom huisvesting, psychisch welbevinden, schulden (bij private schuldeisers), inkomen, zorg en de opvoeding van kinderen. Alhoewel de gemeente niet in staat is om gedupeerden financieel te compenseren, is wel de juiste kennis en ervaring om het gesprek aan te gaan met onze gedupeerde inwoners aanwezig. De gemeente is in staat het vertrouwen te winnen en ondersteuning te bieden op de verschillende leefgebieden.

Uit de gemeente Het Hogeland hebben 28 inwoners (stand van zaken 1 februari 2021) zich gemeld bij de belastingdienst als slachtoffer van de toeslagenaffaire kinderopvang. Omdat slachtoffers zich nog steeds kunnen melden, wordt deze lijst elke 2 maanden door de belastingdienst bijgewerkt. De gegevens van deze ouders zijn bij de gemeente niet bekend. Omdat de Belastingdienst / Toeslagen de namen van gedupeerden op grond van privacywetgeving niet aan gemeenten kon verstrekken, is in samenwerking met de VNG gewerkt aan een oplossing voor een juridisch correcte gegevensuitwisseling. Door in te stemmen met de machtiging van de Belastingdienst/Toeslagen om gedupeerden te benaderen in het kader van de hersteloperatie toeslagenaffaire heeft het college gezorgd

voor inzage in de gegevens van de belastingdienst. Daarnaast is een verwerkersovereenkomst getekend waardoor de gegevensuitwisseling voldoet aan de privacyregels. Na ontvangst van de gegevens van inwoners kan de gemeente contact opnemen met gedupeerde inwoners om een hulpaanbod neer te leggen. Naast deze actieve benadering heeft het college besloten om inwoners uit te nodigen zich te melden bij de gemeente Het Hogeland, indien zij gedupeerd zijn door de belastingdienst. Via de gebruikelijke kanalen als website, social media en gemeentenieuws is dit kenbaar gemaakt.

De gemeenten hebben van het Rijk een bedrag van € 1200 per gedupeerde inwoner ontvangen om deze inwoners te begeleiden. Dit betreffen uitvoeringskosten voor het opnemen van contact met de inwoner, het doen van een vrijblijvend hulpaanbod, het opstellen van een plan van aanpak, het inzetten van hulp en het uitvoeren van nazorg. In de vorm van een specifieke uitkering heeft de gemeente Het Hogeland een bedrag van € 24.458 ontvangen voor 19 personen. Het bedrag is gebaseerd op het aantal meldingen van eind 2020. Inmiddels is het aantal meldingen bij de belastingdienst gestegen naar 28 en kan dit nog verder stijgen. Het uitvoeringsbudget van het Rijk zal hier in de toekomst op worden aangepast. De verantwoording van de middelen zal via de SISA plaatsvinden. Naast voornoemde bedrag voor uitvoeringskosten, zullen de gemeenten middelen ontvangen voor de daadwerkelijk ingezette hulp. Het Rijk onderzoekt nog op welke wijze deze budgetten ter beschikking worden gesteld aan de gemeenten.

Hoogachtend,
Het college van B&W,

H.J. Bolding
burgemeester

P.P.M. van Vilsteren
secretaris